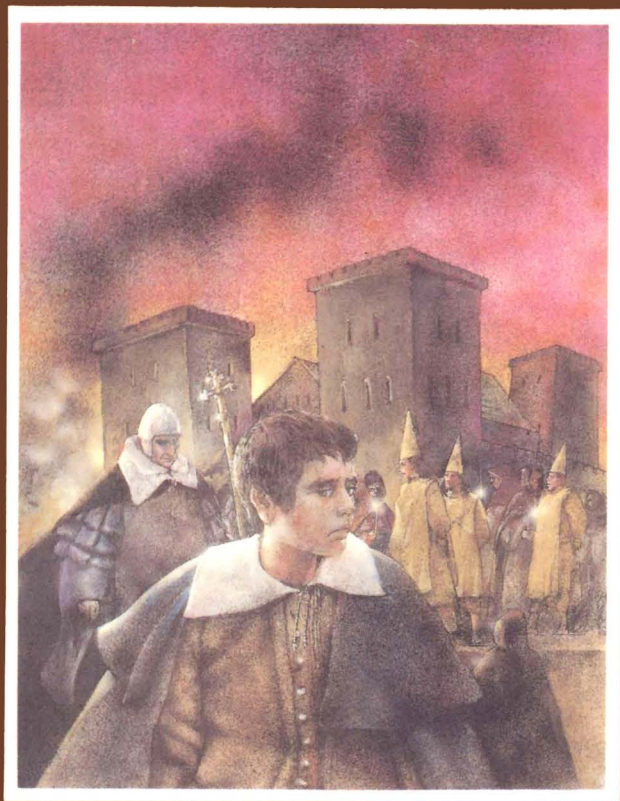

מעופף לעברית קלה

דורית אורגד

הנער מסיביליה

מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל

הנער מסיביליה

עיבוד לעברית קלה

**סדרת סיפורים היסטוריים לילדים ולנוער
ע"ש סגן אמיר יקותיאל ז"ל**

ספרים בסדרה זו:

**הנער מסיביליה, מאת דורית אורגד
החטופים לצבא הצאר, מאת דורית אורגד
בצל החומה, מאת צביה שיף־כרמון
כדיה, מאת יונה עמיר־זהב לוי
פרידה אחרונה מקורדובה, מאת דורית אורגד**

דורית אורגד

הנער מסיביליה

עיבוד לעברית קלה
מאירה ביין רות קמארה

מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל
ירושלים

Dorit Orgad
THE BOY OF SEVILLE
Simplified Version

איורים ועטיפה: אבי כץ
יתעץ מדעי לספר: פרופ' יוסף קפלן
יתעץ הסדרה: פרופ' יעקב שביט

הסטיות מהכתיב המלא המקובל
ומהפיסוק התקני נעשו למען
הבנת הנקרא.

copyright ©1992 by
The Zalman Shazar Center

כל הזכויות שמורות © 1992
למרכז זלמן שזר
ת.ד. 4179, ירושלים

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים
ממנו בשום צורה ובשום אמצעי, אלקטרוני
או מכאני (לרבות צילום והקלטה),
ללא אישור בכתב מהמוציא לאור.

מסת"ב 8-076-227-965
מספר קטלוגי: 185-123

סדר-צילום: מרכז זלמן שזר; הדפסה: דפוס 'גרף-חן' בע"מ

Printed in Israel

תוכן העניינים

7	הקדמה
	פרק ראשון:
9	הסוד שלנו
	פרק שני:
11	אני בסכנה
	פרק שלישי:
15	האם מצאתי חבר?
	פרק רביעי:
22	חוגגים את חג הסוכות בסכנת נפשות
	פרק חמישי:
25	מחלה מדבקת – מגפה נוראה
	פרק שישי:
29	קוברים את המתים בלילות
	פרק שביעי:
33	ומה קרה לדוד אלונסו?
	פרק שמיני:
37	ויאלנטי – ילדת סוד
	פרק תשיעי:
43	חואן נעלם
	פרק עשירי:
50	חבורת "הגוארדס" מפילה אותי בפח

	פרק אחד-עשר:
54	דברים מסתוריים קורים במשפחת ויאולנטי
	פרק שנים-עשר:
59	תגלית מרעישה
	פרק שלושה-עשר:
69	אין ברירה – לפעמים צריך לשקר
	פרק ארבעה-עשר:
72	הכתובת כבר ידועה
	פרק חמישה-עשר:
77	אוי לנופלים בידיים הרעות של האינקויזיציה
	פרק שישה-עשר:
82	ליאונור ובעלה עומדים למשפט
	אחרית דבר:
89	האם נצליח לברוח מספרד

הקדמה

מי אנחנו?

נא להכיר אותנו: משפחת נונקיס.
שמי מנואל, ואני הבן האמצעי במשפחה.
אבי, רוֹדְרִיגוֹ, הוא רופא ידוע. אימי, אֵינָס, היא עקרת-בית.
אחותי הגדולה, רֶמֶדיוס, היא היפהפיה של המשפחה, ומבוגרת
ממני בשש שנים. חואן הוא אחי הקטן והשובב. איזה פטפטן הוא
ילד זה!
אנחנו חיים בספרד, בעיר יפה ששמה סִיבִילְיָה.

1

פרק ראשון

הסוד שלנו

הכל התחיל בשנת 1633, כשברחנו מפורטוגל לסיביליה שבספרד. למה ברחנו?

כי המצב שלנו בפורטוגל היה גרוע, עוד יותר גרוע מאשר בספרד.

היינו יהודים, יהודים נאמנים. הכריחו אותנו להיות נוצרים, להמיר את דתנו, אך בסתר המשכנו לשמור את מצוות היהדות. קיינו בסכנה נוראה: אילו נתפסנו בשמירת השבת או בחגיגת חגי ישראל, בית המשפט הנוצרי היה שופט אותנו לעינויים קשים, ואולי אפילו למוות בשריפה. לבית המשפט הנוצרי הנורא והמפחיד הזה קוראים "אינקוויזיציה". פחדנו ממנו פחד מוות. אתם עוד תשמעו על האינקוויזיציה הנוראה בהמשך...

כשהיינו קטנים, לא גילו לנו ההורים שאנחנו יהודים. הם פחדו שנפטר ונגלה את הסוד, ואז המרגלים של האינקוויזיציה ילשינו עלינו.

כל הזמן היינו בסכנה נוראה. אפילו מהעוזרים ומהמשרתים שעבדו בביתנו פחדנו. קראו לנו "נוצרים חדשים", אבל חשדו בנו שאנחנו עדיין יהודים. עקבו אחרינו וחיפשו עדויות לכך. עכשיו אתם מבינים, מדוע לא סיפרו לי עד גיל בר מצוה שאני יהודי... איך נודע לי שאני יהודי?

ערב אחד, אחרי ארוחה שמנה, לקח אותי אבי למרתף הבית. היה זה ערב יום הכיפורים. הארוחה היתה הארוחה המפסקת, שלפני הצום, אך אני לא ידעתי זאת. לילה שלם ישבנו, אבי ואני, ושוחחנו. אבא הסביר לי, שאנחנו יהודים המתחפשים לנוצרים.

אבא אמר שלא התנצחנו באמת, ושנחנו מקיימים את מצוות היהודים בסתר. אם חלילה יתגלה הסוד, אנשי האינקוויזיציה יתפסו אותנו ויענו אותנו בעינויים קשים. אולי אפילו ישרפו אותנו — יעלו אותנו על המוקד.

אבא אמר: "אני מקווה ששבעת בארוחה הערב. זו הארוחה המפסקת. מעכשיו נצום כולנו, הגדולים, עד מחר בערב. מחר הוא יום הכיפורים, היום הקדוש לנו, היהודים. אתה כבר בר מצוה, מנואל, ואני יכול לשתף אותך בסוד. אתה תצום איתנו, המבוגרים. חואן הקטן לא יצום. הוא אינו יודע דבר על הסוד הכמוס, וצריך להיזהר שלא ידע".

הייתי נרגש ומאושר מאוד, ולא הרגשתי שאני צמא או רעב. קל היה לי לצום.

אחי, חואן, בא לקרוא לי לשחק איתו בחצר. לא הסכמתי לשחק והמצאתי תירוצים שונים. הוא לא פסק להתחנן ולהפציר בי.

לא כעסתי עליו — הלא הוא כל כך קטן, ואני כבר גדול!
גם הוא יגדל ויבין...

פרק שני

אני בסכנה

אבא הסביר לי, שאנחנו, היהודים איננו קונים בשר של הגויים. אנחנו לוקחים בסתר את העופות לשוחט יהודי, והוא שוחט אותם על-פי חוקי הדת היהודית, כי אנחנו אוכלים רק בשר כשר. השוחט הזה גר רחוק מביתנו, ואנחנו צריכים להיזהר מאוד כשאנחנו הולכים אליו. התנדבתי לקחת אליו תרנגולת, כדי שיהיה לנו אוכל חגיגי לשבת. לבשתי מעיל רחב, מין גלימה, ומתחתיו הסתרתי בשק את העוף. "שרק לא יקרקר", חשבתי. אבא גילה לי, שיש סימן מוסכם בינינו ובין השוחט: אם יהיו חמישה עציצי פרחים על חלוננו, סימן שהכל בסדר. ואפשר להיכנס ולשחוט את העוף. אם יהיו רק ארבעה עציצים – סכנה! צריך לברוח!

"אני אזכור ולא אשכח", אמרתי והלכתי. בהתחלה הכל היה בסדר: התרנגולת השחוטה הייתה מוסתרת בשק מתחת לגלימה, ואני בדרכי הביתה.

"לך מהר!" ירז אותי השוחט, "ואל תעצור בשום מקום!" "אני יודע", עניתי. ליבי היה מלא שמחה על הצלחתי. "הי, אתה!" שמעתי פתאום קריאה. ידעתי שמתכוונים אלי. חבורת נערים ספרדיים עמדה שם. תיכף ראו שאני חדש, שבאתי מפורטוגל. כל הפורטוגלים שבאו לספרד היו חשודים בעיניהם שהם יהודים בסתר. הספרדים קראו לנו "נוצרים חדשים", וכן קראו לנו בשם מעליב: "מאראנוס", כלומר: "חזירים". ידעתי שאסור לי לעצור וזרזתי את צעדי. "חכה!" פקד עלי קול תקיף, וקולות נוספים קראו גם הם:

"חכה!"

ליבי דפק והלם בפראות. לא יכולתי לברוח הביתה. פחדתי שהם יגלו איפה אני גר, ואז אסכן את כל משפחתי. נשארתי עומד במקומי.

ילד, שהיה כנראה מנהיג החבורה, חקר אותי מרחוק:

"אתה פורטוגלי, מה?"

רציתי להמשיך בדרכי.

"עמוד!" פקד עלי שנית. "מה שמך?"

"מְנוּאֵל..."

"תיכף רואים שהוא מהנוצרים החדשים", קרא בבזז אחד

מהחבורה, והוסיף בשנאה: "אתה ודאי יהודי!"

"לא נכון", צעקתי, "לא נכון!"

"אל תשקר, מנואל!" קרא בכעס מנהיג החבורה, "כל הפור-

טוגלים כאן הם נוצרים חדשים. כולם יהודים."

"זה שקר!" קראתי, "אני נוצרי כמוכם. הו, מריה הקדושה",

קראתי כמו שקוראים הנוצרים, "הו, מאריה הקדושה, אני חייב

ללכת!"

"קודם נראה מה יש לך שם." מנהיג החבורה התקרב אלי,

וכמעט נגע בגלימה שלי. "מה אתה מסתיר שם מתחת לגלימה?"

הוא ניסה להרים את גלימתי.

"בטח גנב משהו!" אמר.

"אין ברירה! אני חייב לברוח!" חשבתי בליבי. בדיוק באותו

רגע נשמעו דהירות סוסים, ופרשים רכובים על סוסים הופיעו

בסימטה. "זה הרגע לברוח!" אמר לי קול פנימי. "רוץ מהר ואל

תסתכל אחורנית!"

לא רצתי לכיוון הבית. רצתי לכיוון ההפוך, כדי לבלבל את

הרודפים. שמעתי את קריאות הילדים הרודפים אחרי: "גנב, גנב

פורטוגלי! תיפסו אותו!"

אחרי-כך שמעתי אותם קוראים לי בשמי: "מנואל, מנואל, עצור

מיד!"

לא עצרתי. רצתי ורצתי. היה זה יום חם מאוד. כמעט שלא

מספרת המחברת:

"כשטיילתי ברחובות סיביליה שבספרד, לא התנגנו באוזני צלילי האופרה המפורסמת 'הספר מסיביליה'. מתוך הסמטאות הצרות של רובע סנטה קרוז, שהיה לפני רובע היהודים, עלו אלי קולות אחרים. שמעתי את קולה הנפחד של הנערה ויאולנטי די גוביאה, קורא לחברה מְנואל, שגר ממול, ואת קולו הרועם של המטיף פאדרה פדרו, המאשים את הנוצרים-החדשים, הלא הם האנוסים, בכך שהם אלה אשר הביאו את מגיפת הדבר על העיר."

סיפורו המרתק והנוגע ללב של מְנואל, "הנער מסיביליה" – שנכתב בכשרון רב ונקרא בנשימה עצורה – משחזר בדייקנות מדעית תקופת חיים בספרד של המאה השבע-עשרה.

המחברת נעזרה לצורך כתיבת הספר בהיסטוריון פרופ' יוסף קפלן, מן האוניברסיטה העברית, המתמחה בתקופה זו.

על המחברת:

דורית אורגד, דוקטור בפילוסופיה, התמחתה בכתיבת סיפורים היסטוריים לבני הנעורים. בהוצאת מרכז זלמן שזר ראו אור ספריה: **הנער מסיביליה**, שזיכה אותה בפרס זאב, **החטופים לצבא הצאר** ו**פרידה אחרונה מקורדובה**.

דאנאקוד 185-123